

Душко М. Ковачевић
Универзитет у Новом Саду
Филозофски факултет
Одсек за историју
profesorkovacevic@gmail.com

IN MEMORIAM

ЧЕДОМИР ПОПОВ
(15. март 1936 – 8. јун 2012)

Умро је професор Чедомир Попов, наставник старинског кова, новосадски, београдски и француски ђак. Наставник који је припадао групи великих професора, и који је нама, његовим сарадницима и ђацима, својим научним угледом отварао све најзначајније кабинете у којима су седели и Радован Самарцић, и Милорад Екмечић, и Андреј Митровић и други ... Било је довољно, у време када смо пичињали своје бављење науком, да кажемо „ја сам асистен професора Попова“ и поверење је одмах било успостављено. Јер, како је то на промоцији првог издања прва два тома *Грађанске Европе*, изговорио Радован Самарцић, „професор Попов је са нама сарађивао ...“. И ми смо као студенти знали много тога, и о наставном, и о научном методу професора Попова. А онда се већ у току студија појавио уџбеник из историје међународних односа између два светска рата, *Од Версаја до Данцинга*, који је наговестио оно о чему се до тада није ни мислило, да ће професор свој предмет који држи на Катедри за историју обогатити уџбеничком литературом. Појавом речених књига, то се и десило. И данас је предмет Општа историја новог века готово једини, коме је у аманет предметни наставник оставио уџбенике. Што је, мора се признати, у српској историографији реткост. А да је то преважан посао уочио је и Васиљ Поповић, када је то наговестио својим уџбеником новеовековне опште историје. Међутим, тек је професору Попову пошло за руком, да ту целу замисао и оствари. И управо непуну годину дана од окончања целог тог посла, сазнао сам да је професор Попов озбиљно болестан. Разболео се у тренутку када се очекивао његов други председнички мандат у Матици српској, и када се прижељкивао завршетак важног научног пројекта везаног за израду *Српског биографског речника*, коме је управо он „удахнуо живот“ и који је намеравао у догледно време да приведе крају. Ми који смо са професором Поповим сарађивали и чији смо ђаци били, знамо да је професора смрт онемогућила да заврши још једну књигу за коју је „имао све припремљено“, међутим времена за то није било. Али,

нека се на томе окушају нови историчари, мада због тог недовршеног дела остаје знатна празнина у српској историографији нашег 19. века. Што опет сведочи, о студиозности и посвећености професора Попова историографском занату. Јер, ми смо од њега научили, да је потребно, како је то неко тачно приметио, цео живот анализе за један сат синтезе. А синтеза је за професора Попова била алфа и омега, почетак и крај у историографској науци.

То је професор Попов поштовао и током своје наставне каријере, његова предавања су била управо огледни часови за слушаоце. Уз то његови јавни иступи, његове беседе и промоције, све је одисало духом синтезе што је био несвакидашњи дар кога су поштовали сви, па и његови некадашњи наставници. Речју, живот професора Чедомира Попова био је испуњен само и једино радом који оплемењује, а што се преносило на његове сараднике.

Хвала му за то, као и за све што је учинио за нас који смо га наследили!

Живот професора Попова отпочео је 15. марта 1936. године рођењем у селу Меленци, у породици Јована и Оливере. Међутим, детињство и основно школовање било је прекидано Ратом. Отпочето је у месту рођења, настављено у Ковачици и Зрењанину где је професор завршио и гимназију 1954. године. Студије Историје на Филозофском факултету у Новом Саду окончао је већ на почетку 1959, да би га наредне, 1960, професор Петар И. Поповић позвао за асистента на предмету Општа историја новог века. Потом следе, како је то и професор Попов говорио, „године великог учења и напорног рада“, први одлазак на специјализацију у Француску ради припремања докторске дисертације о француско-српским односима. А затим и избор 1963. године за члана сарадника Матице српске у којој ће остати све до краја свог животног века, али овога пута као њен председник. После одбрањене Докторске дисертације, јуна 1970, преузео је професор Попов од свог професора Поповића предмет Општа историја новог века. Од тог тренутка отпочиње његово бављење историјом међународних односа, те „ширим проблемима европске историје и историје српског народа 19. и првој половини 20. века“. И предавања која су потрајала 30 година, без иједног неодржаног или пак, одложеног часа.

Између 1970. године и одласка у пензију 2000. године, и настанка готово свих најважнијих научних дела, професор Попов је изабран прво у Војвођанску академију наука и уметности, а потом и у Српску академију наука и уметности. Као круна његовог плодног научног, наставног и друштвеног рада уследио је 2008. године избор за председника Матице српске. На тој дужности га је затекла и смрт 8. јуна 2012. године. И мада је имао право на све почести и Универзитета и Матице српске и Академије, сахрањен је у кругу породице.

Бог да му Душу прости и царство му небеско.

Душко М. Ковачевић,
10. децембар 2012. године